

Handlingsprogram 2023

Vestfold og Telemark
FYLKESKOMMUNE

Regionalt Næringsprogram for landbruket i Vestfold og Telemark 2019 – 2022, videreføres ut 2024

Bildekollasj: Statsforvalteren i VT

Utarbeidet av
Partnerskap Landbruk
Godkjent 01.12.2022

Politisk vedtatt

14.02.2023

OVERORDNEDE MÅL FOR LANDBRUKET I VESTFOLD OG TELEMARKE 2019-2022, videreføres ut 2024:

1. Landbruket i Vestfold og Telemark skal utvikles ved å ta i bruk alle gårdens ressurser og bidra til verdiskaping og beredskap i hele verdikjeden.
2. Landbruket skal være framtidsrettet og bærekraftig, med reduserte utslipp av klimagasser og økt binding av karbon, uten at det reduserer matproduksjonen.
3. Matproduksjonen i Vestfold og Telemark skal økes ved videre utvikling og aktiv drift av de matproduserende arealene.
4. Landbrukets produksjon av mat, tre og tjenester skal være markedsrettet og klimavennlig og bidra med fellesgoder til befolkningen.

GJENNOMGÅENDE VURDERINGSKRITERIER FOR ALLE TILAK:

- A) Innovasjon, lønnsomhet og markedsorientering
- B) Optimalisering/fornyng og tilstrekkelig ressursgrunnlag, fremfor vekst
- C) Bærekraft (sosial, økonomisk og klima- og miljømessig)
- D) Samfunnsnytte og omdømme
- E) Samarbeidsprosjekter
- F) Rekruttering og kompetanseheving

Handlingsprogrammet er knyttet til bærekraftsmålene, særlig nr. 2, men også nr. 12, nr. 13, nr. 14, nr. 15 og nr. 17.

PRIORITERTE OMRÅDER 2023:

- **En variert matproduksjon på et mangfold av gårdsbruk over hele fylket, basert på lokale og agronomiske forutsetninger**
(Båsfjøs til løsdrift, robust småskalaproduksjon, fjellandbruk, lokalmat, grovføretende husdyr i grovførområdene)
- **Utviklingsprosjekter og tiltak i produksjoner med potensial i markedet**
(Frukt, bær, grønnsaker, potet og korn/protein/oljevekster, økologisk)
- **Utviklingsprosjekter og tiltak med fokus på jordhelse og god agronomi**
(Øke jordas produksjonsevne og karbonlagring ved å ta vare på organisk materiale, jordstruktur og biologisk mangfold i jorda.)
- **Utviklingsprosjekter og tiltak som gir klima- og miljøeffekt**
(Vestfold og Telemark skal minimum nå de nasjonale klima- og miljømålene som er fremforhandlet mellom næringen og regjeringen)
- **Utviklingsprosjekter og tiltak i skog og utmark**
(Lokal foredling og økt trebruk, utnytte skogarealenes produksjonsevne og øke CO2-opptaket, sikre virkestilgang til industrien, overvåke og forebygge skogskader og ivareta naturmangfold)
- **Utviklingsprosjekter og tiltak som utnytter alle gårdens ressurser**
(Jf. meld. St. 31 (2014-2015) Garden som ressurs – marknaden som mål, f.eks. utvikling av gårdsbasert reiseliv, Inn på tunet, gården som pedagogisk ressurs og stimulere nettverk)
- **Utviklingsprosjekter og tiltak som bidrar til rekruttering, kompetanseheving og omdømmebygging**
(Generasjonsskifte, utdanning, urbant landbruk, teknologiutvikling)

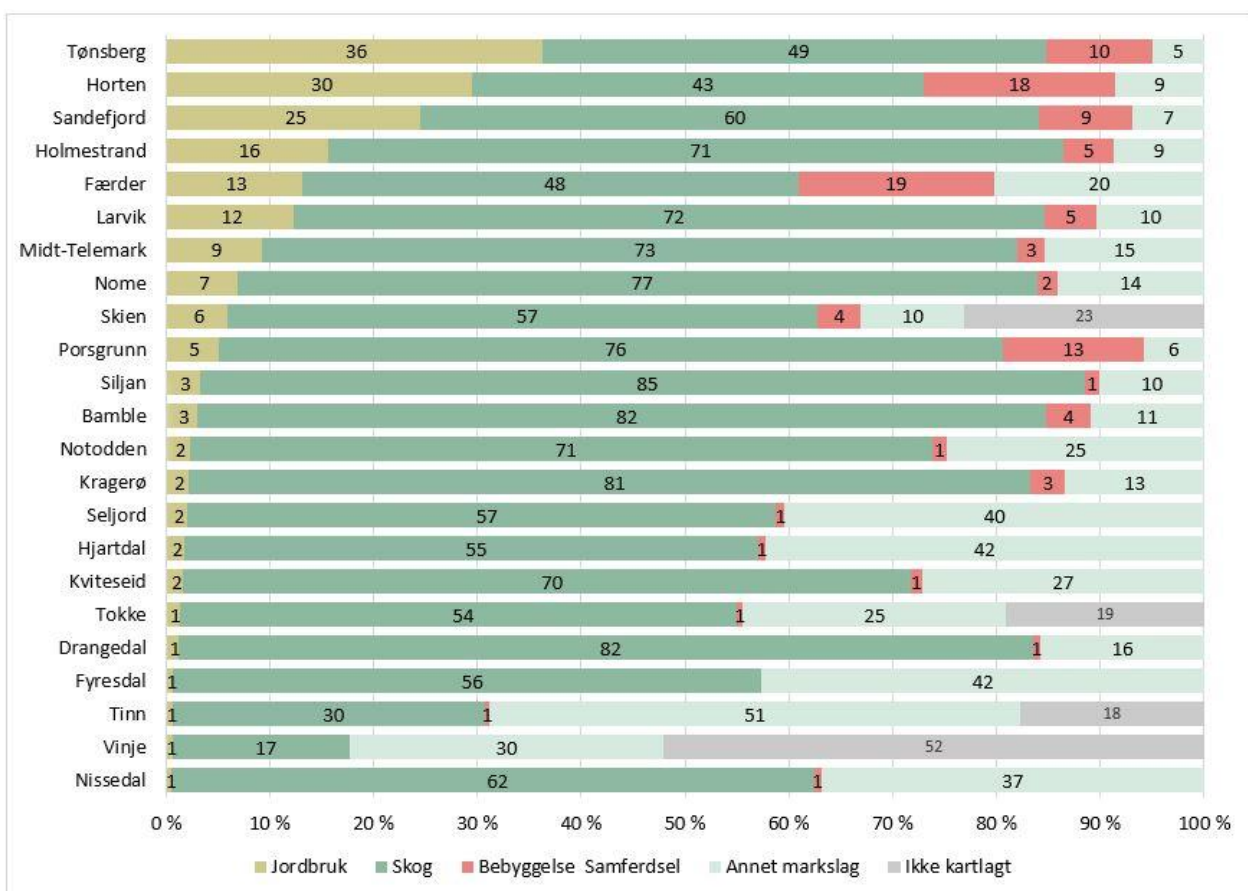
De prioriterte områdene for 2023 er utarbeidet av **Partnerskap Landbruk** bestående av Bondelagene, Bonde og småbrukerlagene, Skogsamvirke, kommunene, Statsforvalteren, Innovasjon Norge, fylkeskommunen og hovedutvalg for Næring og reiseliv i fylkeskommunen. Partnerskapet skal forholde seg til prioriteringene ved bruk av sine respektive virkemidler. Oppdragsbrevet til Innovasjon Norge skal derfor vise til disse prioriteringene. De prioriterte områdene for 2023 skal bygge på satsingsområder med mål i RNP 2019-2022.

Sammenstilling av satsingsområder og mål i Regionalt Næringsprogram

SATSINGSOMRÅDER (Ikke prioritert rekkefølge)		MÅL (Ikke prioritert rekkefølge)
Klima og grønt skifte	Bærekraftig landbruk med reduserte utslipp av klimagasser og økt binding av karbon	-Økt produksjon med vekt på større verdiskaping, og hensynet til klima og miljø.
	Jord- og skogbruksproduksjon under endrede klimatiske forhold	-Tilpasse agronomi og dyrkingsteknikk til endrede klimaforhold. -Omstilling av skognæringen til nye produksjons- og skjøtselsrutiner. -Økt beredskap på gårdsnivå.
	Sirkulær økonomi; Kjente ressurser – uante muligheter	-Verdikjeden i landbruket skal aktivt utnytte mulighetene som det grønne skifte og sirkulær økonomi gir.
	Jordas produksjonsevne	-God jordkultur som fremmer høy produksjonsevne og mindre klimautslipp og avrenning.
Matproduksjon og arealbruk	Mat med lokal identitet	-Tilrettelegge for økt produksjon, foredling og omsetning av lokalmat gjennom ulike kanaler. -Videreutvikle Vestfold og Telemark som matregion.
	Økologisk produksjon	-Øke produksjonen i tråd med etterspørselen og trender i markedet.
	Fjellandbruket	-Utnytte og videreutvikle særpreg og spesielle kvaliteter.
	Grønnsaker, poteter, frukt og bær	-Økt produksjon basert på egnede arealer og muligheter i markedet. -Produkt- og markedsutvikling.
	Korn, frø, olje- og proteinvekster	-Øke produksjonene og introdusere nye, i tråd med de kvalitetene markedet etterspør. -Øke avlingsnivået. -Gode produsentmiljøer.
	Veksthusproduksjon	-Konkurranskraftig og bærekraftig veksthusnæring, basert på fornybare ressurser og ny teknologi. -Kunnskapsoverføring til øvrig landbruk.
	Grovfôrbasert husdyrproduksjon	-En framtidretta produksjon basert på lokale ressurser, markedsbehov og med basis i god dyrevelferd. -Bedre utnyttelse av beiteressurser og grovfôrealene.
	Kraftforbasert husdyrproduksjon	-En framtidretta produksjon tilpasset markedsbehov, spredeareal og med basis i god dyrevelferd.

	Annen husdyrproduksjon (hjort, bier mm.)	-En framtidretta produksjon med effektive driftsformer og produktutvikling.
Skog og utmark	Foryngelse og skjøtsel av framtidsskogen	-Sikre investering i ny skog etter slutthogst.
	Nettverksbygging	-God kontakt og informasjonsflyt mellom skognæringen og offentlige etater.
	Tenk tre	-Bruken av trevirke økes til 1 m3 per innbygger per år i 2020 som grunnlag for videre økning etter 2020.
	Bioenergi	-Skaffe oversikt over skogressurser tilgjengelige for bioenergiproduksjon. -Økt bruk av bioenergi.
	Juletreproduksjon	-Bli en av landets viktigste regioner for salg av juletrær innenlands og til eksport.
	Utmarksnæring	-Utvikling på eiendommer der det ligger til rette for jakt, fiske og utleie og/eller tilrettelagt bruk av utmarksarealer for friluftsliv og folkehelse.
Gården som ressurs	Inn på tunet (IPT)	-Økt kjennskap til IPT hos kommuner og andre instanser. -Flere kvalitetssikrede, lønnsomme og varige IPT-tilbud.
	Landbruksbasert reiseliv	-Opplevelser og aktiviteter fra landbruket skal være med å videreutvikle Vestfold og Telemark som et attraktivt besøksmål.
	Annen produkt- og tjenesteproduksjon	-Skape lønnsom virksomhet basert på alle gårdens ressurser.
Kompetanse og rekruttering	Videregående utdanning	-Bidra til rekruttering til, og videreutvikling av videregående utdanning tilpasset behovene i verdikjeden og inn mot høyere utdanning (naturbruk, matfag og reiseliv).
	Etter- og videreutdanning	-Gode etter- og videreutdanningstilbud for næringsutøverne.
	FoUI	-Forskning og forskningsbasert innovasjon blir et viktig redskap i kompetansebygging og verdiskaping i hele verdikjedene i landbruket.
	Nyskaping	-Sikre gode tilbud til landbrukets gründere og vekstvirksomheter.
Omdømmebygging	Mat og folkehelse	-Økt kunnskap om norske råvarer og helsegevinsten ved gode måltidsopplevelser hos personer som jobber med barn, unge og eldre. -Økt kunnskap om offentlig innkjøp.
	Bynært og urbant landbruk	-Videreutvikling av bynært og urbant landbruk rundt de største byene med vekt på folkehelse og positiv omdømmebygging for landbruket.
	Informasjon	-Godt omdømme. -Kommunisere god og trygg norsk mat.

Arealbarometer

* Areal i dekar

Kommuner	Nummer	Jordbruk	Skog	Bebyggelse Samferdsel	Annet markslag	Ikke kartlagt
Horten	3801	20 965	30 843	13 050	6 107	-
Holmestrand	3802	67 439	306 551	20 698	37 664	-
Tønsberg	3803	119 194	159 861	33 742	16 457	-
Sandefjord	3804	103 558	251 702	37 942	29 023	-
Larvik	3805	99 663	588 077	40 827	83 891	-
Porsgrunn	3806	8 215	123 929	22 069	9 586	-
Skien	3807	46 072	442 009	32 893	77 410	179 668
Notodden	3808	23 200	702 586	14 477	243 627	-
Færder	3811	13 091	47 670	18 855	20 211	-
Siljan	3812	7 079	182 232	3 119	21 506	21
Bamble	3813	9 238	248 754	12 837	33 345	-
Kragerø	3814	6 655	247 688	10 113	40 823	-
Drangedal	3815	13 493	873 535	8 594	167 153	-
Nome	3816	29 723	330 705	8 391	60 862	-
Midt-Telemark	3817	48 176	377 210	13 592	79 410	121
Tinn	3818	13 873	613 624	10 497	1 044 186	362 950
Hjartdal	3819	13 832	438 196	4 746	334 840	-
Seljord	3820	15 019	405 233	5 999	288 834	-
Kviteseid	3821	11 866	496 506	7 464	192 637	-
Nissedal	3822	4 996	559 816	6 379	333 980	-
Fyresdal	3823	8 968	723 016	4 640	543 403	-
Tokke	3824	13 301	527 965	6 071	249 376	187 870
Vinje	3825	19 720	526 634	12 160	936 805	1 610 523

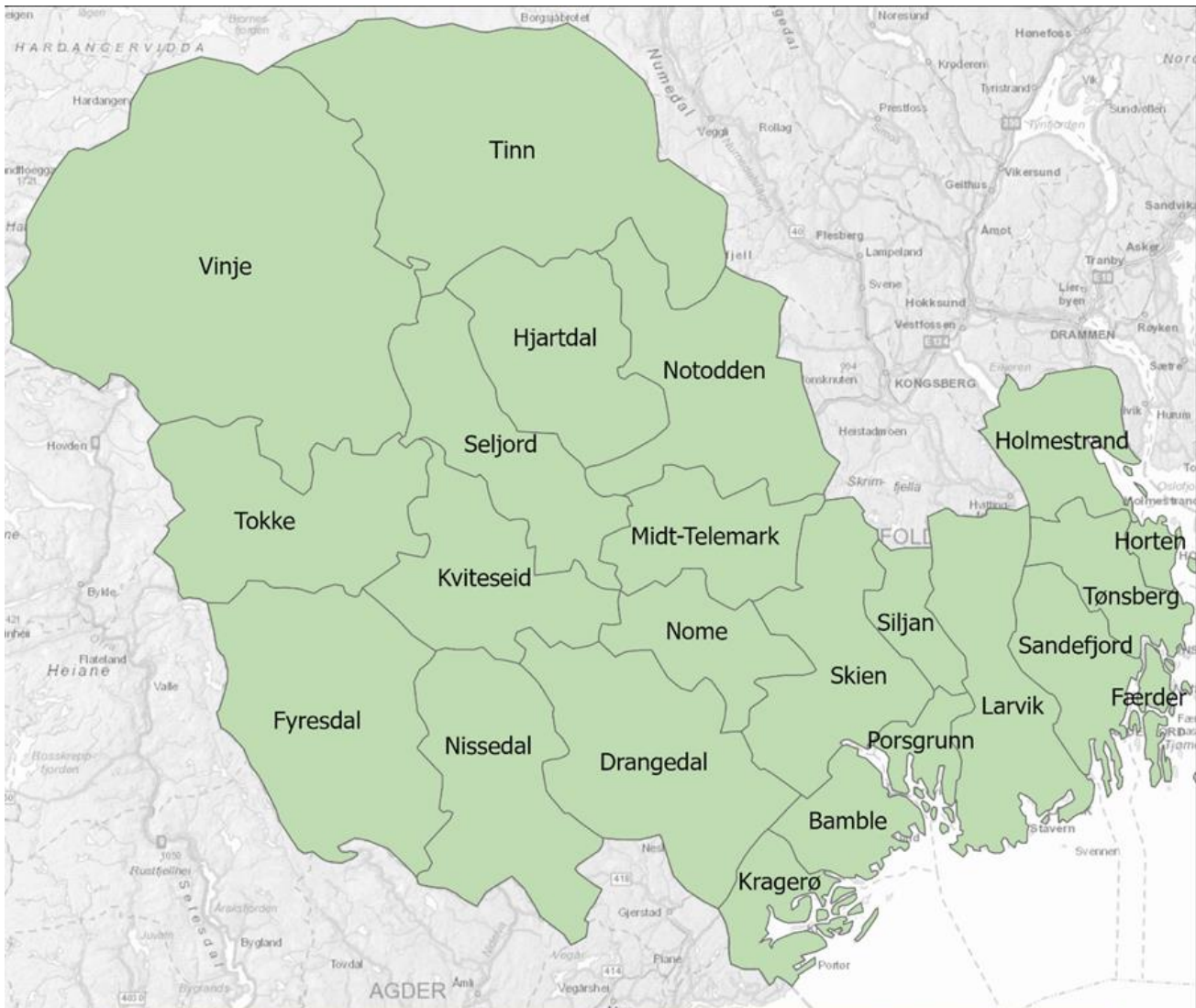

Vestfold og Telemark fylkeskommune
vtfk.no

Postadresse: Postboks 2844, 3702 Skien

Besøksadresser: Torggata 18, Skien / Svend Foyns gate 9, Tønsberg

Kontakt: 35 91 70 00 / post@vtfk.no

Kommune navn	Kommune nummer	Admin senter	Folketall	Kommune navn	Kommune nummer	Admin senter	Folketall
 Horten	3801	Horten	27 510	 Drangedal	3815	Prestestrand	4 071
 Holmestrand	3802	Holmestrand	25 011	 Nome	3816	Ulefoss	6 488
 Tønsberg	3803	Tønsberg	57 026	 Midt-Telemark	3817	Bø	10 461
 Sandefjord	3804	Sandefjord	64 345	 Tinn	3818	Rjukan	5 604
 Larvik	3805	Larvik	47 499	 Hjørtald	3819	Sauland	1 561
 Porsgrunn	3806	Porsgrunn	36 526	 Seljord	3820	Seljord	2 900
 Skien	3807	Skien	55 144	 Kviteseid	3821	Kviteseid	2 430
 Notodden	3808	Notodden	12 994	 Nissedal	3822	Treungen	1 430
 Færder	3811	Borgheim	26 957	 Fyresdal	3823	Moland	1 228
 Siljan	3812	Siljan	2 347	 Tokke	3824	Dalen	2 164
 Bamble	3813	Langesund	14 014	 Vinje	3825	Åmot	3 756
 Kragerø	3814	Kragerø	10 416				

